

Сборник съдебна практика

Дело T-789/19

**Tom Moerenhout и др.
срещу
Европейска комисия**

Решение на Общия съд (десети разширен състав) от 12 май 2021 година

„Институционално право — Европейска гражданска инициатива — Търговия с територии под военна окупация — Отказ за регистрация — Явна липса на правомощия на Комисията — Член 4, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) № 211/2011 — Обща търговска политика — Член 207 ДФЕС — Обща външна политика и политика на сигурност — Член 215 ДФЕС — Задължение за мотивиране — Член 4, параграф 3 от Регламент № 211/2011“

Гражданство на Съюза — Права на гражданина — Представяне на гражданска инициатива — Регламент № 211/2011 — Явна липса на правомощия на Комисията — Решение на Комисията да не представи предложение за правен акт в отговор на европейска гражданска инициатива — Задължение за мотивиране — Обхват

(член 11, параграф 4 ДЕС; член 24, първа алинея и член 296 ДФЕС; член 4, параграф 2, буква б) и параграф 3, втора алинея от Регламент № 211/2011 на Европейския парламент и на Съвета)

(вж. т. 25—30 и 33—49)

Резюме

Общият съд отменя поради непълнота на мотивите решение на Комисията за отказ да се регистрира предложение за гражданска инициатива

На гражданина, който е в основата на такова предложение, трябва да бъде предоставена възможност да разбере съображенията на Комисията

На 5 юли 2019 г., в съответствие с регламента относно гражданската инициатива¹, г-н Том Моеренhout и шестима други граждани изпращат на Европейската комисия предложение за гражданска инициатива под надслов „Осигуряване на съответствие на общата търговска политика с Договорите на ЕС и с международното право“ (наричано по-нататък „предложението за ЕГИ“).

¹ Регламент (ЕС) № 211/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 година относно гражданската инициатива (ОВ L 65, 2011 г., стр. 1 и поправка в ОВ L 94, 2012 г., стр. 49). Този регламент е отменен и заменен, считано от 1 януари 2020 г., с Регламент (ЕС) 2019/788 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година относно европейската гражданска инициатива (ОВ L 130, 2019 г., стр. 55).

В съответствие с изискванията, предвидени в този регламент², са предоставени предметът и целите на предложението, както и разпоредбите на Договорите, които гражданите са счели за релевантни за предложеното действие. Според неговия предмет предложението се е отнасяло до приемането на разпоредби, регламентиращи търговските сделки с организации на окупатора, които са установени или осъществяват дейност в окупираните територии, като не се допуска влизането на продукти с произход от там на пазара на Европейския съюз. В това отношение жалбоподателите цитират различни разпоредби на Договорите, както и Хартата на основните права на Европейския съюз, няколко регламента и решения на Съда, както и разпоредби и източници на международното право.

С решение от 4 септември 2019 г.³ (наричано по-нататък „обжалваното решение“) Комисията отказва да регистрира предложението за ЕГИ. Тя мотивира този отказ, като посочва, че правен акт относно предмета на това предложение може да бъде приет само на основание член 215ДФЕС, който изисква приемането на решение, предвиждащо прекъсването или ограничаването, изцяло или частично, на икономическите и финансови отношения със съответната трета страна. Комисията обаче констатира, че не е оправомощена да представи предложение за правен акт на това основание.

С решението си, постановено в разширен състав, Общият съд отменя обжалваното решение, тъй като то не съдържа достатъчно данни, позволяващи на жалбоподателите да се запознаят с мотивите за отказа за регистрация на предложението за ЕГИ, а на Общия съд — да упражни своя контрол за законосъобразността на този отказ. Всъщност това решение не изпълнява задължението за мотивиране, произтичащо от Договора⁴ и от регламента относно гражданската инициатива⁵. Така Общият съд уточнява обхвата на задължението за мотивиране на Комисията, когато тя отказва да регистрира предложение за ЕГИ, направено по силата на този регламент.

Съображения на Общия съд

Общият съд припомня, че целите на регламента относно гражданската инициатива са да се укрепи европейското гражданство, да се подобри демократичното функциониране на Съюза, да се насърчи участието на гражданите в демократичния живот и да се направи Съюзът по-достъпен. Той подчертава, че постигането на тези цели би било сериозно застрашено при липсата на пълни мотиви в решение за отказ на предложение за ЕГИ.

В съответствие с този регламент⁶ предложение за гражданска инициатива се регистрира от Комисията, стига това предложение да не попада по очевиден начин извън обхвата на правомощията на Комисията, по силата на които тя може да представи предложение за правен акт на Съюза с цел изпълнение на Договорите. Общият съд констатира, че в случая обжалваното решение не мотивира в достатъчна степен липсата на компетентност на Комисията да направи предложение, което може да отговори на предмета и целите на предложението за ЕГИ. След като припомня принципите на задължението за мотивиране на актовете на институциите, Общият съд описва елементите, които следва да се вземат

² Член 4, параграф 1 от Регламент № 211/2011.

³ Решение (ЕС) 2019/1567 на Комисията от 4 септември 2019 година относно предложената гражданска инициатива под надслов „Осигуряване на съответствие на общата търговска политика с Договорите на ЕС и с международното право“ (ОВ L 241, 2019 г., стр. 12).

⁴ Член 296ДФЕС.

⁵ Член 4, параграф 3, втора алинея от Регламент (ЕС) 211/2011.

⁶ Член 4, параграф 2, буква б) от Регламент № 211/2011.

предвид, за да може обжалваното решение да бъде мотивирано в достатъчна степен, що се отнася до липсата на компетентност на Комисията по смисъла на регламента относно гражданската инициатива.

На първо място, Общият съд отбелязва, че самото споменаване на член 215 ДФЕС относно ограничителните мерки не позволява да се разбере защо Комисията е приела, че предложеното действие попада изключително в обхвата на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС). Всъщност Комисията не е изяснила защо счита, че мярката, посочена в предложението за ЕГИ, трябва да бъде категоризирана като отнасяща се до действие, което предвижда прекъсване или ограничаване на търговските отношения с една или повече трети страни по смисъла на член 215, параграф 1 ДФЕС.

На второ място, той припомня, че при преценката дали мотивите са достатъчни трябва да се вземе предвид релевантният контекст. В предложението си за ЕГИ жалбоподателите се позовават изрично и многократно на общата търговска политика, както и на разпоредби, свързани с тази област, като член 207 ДФЕС. Следователно в случая Комисията е трябвало да изложи причините, които са я накарали имплицитно да заключи в обжалваното решение, че с оглед на нейния предмет и цели посочената в предложението за ЕГИ мярка не попада в обхвата на общата търговска политика и поради това не може да бъде приета на основание член 207 ДФЕС. Тази преценка е от съществено значение за решението на Комисията да откаже регистрацията на предложението за ЕГИ, тъй като за разлика от ОВППС общата търговска политика е област, в която тази институция е оправомощена да формулира предложения за акт на Съюза на основание член 207 ДФЕС.

На трето място, Общият съд поддържа, че въпросът дали мотивите на обжалваното решение са достатъчни трябва да се преценява и с оглед на целите на разпоредбите на Договорите⁷ и на регламента относно гражданската инициатива, състоящи се в насърчаване на участието на гражданите в демократичния живот и в това да се направи Съюза по-достъпен. Поради тези цели Комисията е трябвало ясно да посочи мотивите, обосноваващи отказа да регистрира предложението за ЕГИ. При липсата на пълни мотиви възраженията на Комисията относно допустимостта на предложението биха могли сериозно да застрашат евентуалното представяне на ново предложение за ЕГИ.

Вследствие на това Общият съд отменя обжалваното решение поради непълнота на мотивите.

⁷ Член 11, параграф 4 ДЕС и член 24, първа алинея ДФЕС.